

שיחות הר"ן – אות נז1) שיחות הר"ן – אות נז

מקדם ספר שבימי פחרותו היה לו פחד גדול מאד מאד מן המיתה והיה מתפחד ומתגרא הרבה מאד מן המיתה ואז היה מבקש מהשם יתברך שימות על קדוש השם והלך בזה זמן רב ואינו זוכר כמה אבל זה הוא יודע שהיה זמן גדול אפשר שנה שהלך בזה. ובקש תמיד על זה ולא היתה שיקה ותפלה שלא בקש על זה שישתלק על קדוש השם. ומגדל פחדו ויראתו אז מהמיתה פנ"ל היה זה בעצמו אצלו מסירת נפש על קדוש השם ממש מה שהיה מתפלל על זה, כי היה פחדו גדול מאד. אז מזה ומהנ"ל הבנתי שאותו הדבר שמתגבר על האדם והוא משקע בו אותו הדבר דוקא הוא צריך לשפר בשביל השם יתברך כי זה עקר עבודתו (עין ברכות נד) וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (דברים ו ה) "ויבכל מאדך" יש לך אדם שחביב עליו וכו' [ממונו מגופו] (ברכות סא:) והבן.

2) קהלת – פרק ז, פסוק יד

ביום טובה היה בטוב וביום רעה ראה גם את זה לעמת זה עשה האלקים על דברת שלא ימצא האדם אחריו מאומה.

3) צעטיל קטן - אות ט"ז (ר' אלימלך מליז'נסק זי"ע) [1717-1787]

האדם לא נברא בעולם רק לשבר את הטבע.

4) אבן שלמה – פרק א, אות ג (הגר"א מווילנא זצ"ל)

עיקר חיותו של אדם בעולם הזה בשבירת אם לא יתקן מדותיו למה לו חיים.

5) אגרות חזון איש – חלק א, אגרת ג (וע"ע בדברי תורה ע"פ החזון איש, עמ' קכב)

...המיתה שבכאן הוא הנטיה מפשוטו של חיים, לעומקו של החיים, לתוך תוכו של החיים. כל שהאדם מרבה בשבירת המדות מרבה חיים, כי שבירת המדות היא הריגת החיים השטחיים, ומיתה של היצר הממלא כל הגוף, הוא החיים המוליך בדרכה של תורה. מדות המשחתות רבות הנה, והם עצמו ובשרו של האדם, והממית אחת מהן המית את עצמו, ומקצת עצמו ככל עצמו. ואמנם, מיתה זו תחיה בעליה ודברי תורה מתקיימין בידו.

6) מסכת שבת דף קנו.

האי מאן דבמאדים יהי גבר אשיד דמא. א"ר אשי אי אומנא אי גנבא אי טבחא אי מוהלא.

7) מהרש"א (שם)

אי מוהלא כו'. ה"נ יש לפרש דלא נגזר אלא שיהא אשיד דמא ולפי בחירתו של אדם אי אומנא שהוא רשות אי גנבא שהוא איסור ואי מוהלא שהוא מצוה:

8) לקט אמרים – חלק א, עמ' קיב (ר' יעקב מאיר שעכטער שליט"א)

מוכא בפרקי דר"א (פרק מ"ג) שבאותו יום שנתבקש ריש לקיש לשיבה של מעלה – בו ביום מתו שנים מהליסטים שהיו חבריו כשהיה עדיין ראש הליסטים והניחם לנפשם ושב לאלקי אביו בכל לבו. כשהגיעו שלשתם לבית דין של מעלה ושם נוכחו בכבוד הגדול ומה שנעשה בעולמות העליונים עם ביאתו של האמורא האלקי ריש לקיש, ולעומת זה את העונשים והגיהנום הקשה המצפה להם – עמדו הליסטים וזעקו זעקות נדולות ומרות: "הלא זה היה שורד עמנו בהרים ומדוע הוא זוכה באוצר חיים ואנו בשאול תחתיות" (מלשון פדר"א).

ויש להבין את עומק המעשה הלזה, מדוע איתרע הדבר ושלשתן נודמנו יחד, ליכוש ולהכלם מפני כבודו הגדול של מי שהיה יחד איתם, הלא דבר הוא? אלא עומק הכוונה בעובדא זו היא שמלבד עצם העונש שהגיע להם עבור מעלליהם השפלים בזה העולם – יש לדון ולהעניש אותם גם על אותו ענין שלא הצטרפו יחד עם ראשם ריש לקיש לעזוב דרך רשע, ולכן הביאו אותם לדון יחדיו, גם על אותה שעה של השינוי והתמורה אשר לא נצלו אותה ונשארו ברשעותם.

9) שפת אמת – פורים, שנת תרל"א (1871)

על כן קראו לימים האלה פורים על שם הפור. ומשמע שעיקר הנס תולה בזה. כי איך יקרא שם היום על דבר טפל שאינו העיקר. כי קשה הול"ל פור למה פורים. אך שגם גורל ישראל הי'. ואף כי לא הפילו פור. אך זה הפור שכשהגורל שלהם להשמיד לאבד כל היהודים. וזה א"א. ממילא נהפך לטוב וגורל שלהם הוא גורל שלנו באמת. רק שצריך תפלה וצעקה לישועתו ית'. וכ"כ בנוסח אשר הניא פור נהפך לפורים ע"ש. וזהו באמת גודל הנס שמה שהגורל מורה עליו הוא שהטבע צריך להיות כן. ומזה מוכח שלא הי' הצלת ישראל עפ"י טבע כלל רק בנס. וז"ש במדרש כי אגרת שלהם סתום להיות עתידים כו'. כי הגורל הי' רק שבזה היום צריך להיות דבר זה. ובאמת הי' צריך להיות כן כדי להיות נהפך לטוב. ונמצא שהוא ב' גורלות:

10) אסתר – פרק ט, פסוק א

ובשנים עשר חדש הוא חדש אדר בשלושה עשר יום בו אשר הגיע דבר המלך ודתו להעשות ביום אשר שברו איבי היהודים לשלוט בהם ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשנאייהם:

11) אסתר – פרק ט, פסוק כב

כַּיְמִים אֲשֶׁר נָחוּ בָהֶם הַיְהוּדִים מְאוּיְבֵיהֶם וְהַחֲדָשׁ אֲשֶׁר נִהְפָּךְ לָהֶם מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה וּמֵאֲבֵל לְיוֹם טוֹב לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יָמֵי מְשֻׁתָּה וְשִׂמְחָה וּמְשֻׁלֹּחַ מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמִתְּנוּת לְאֲבִיּוֹנִים:

12) שמות (בשלח) – פרק יז, פסוק טז

וַיֹּאמֶר כִּי יָד עַל פִּי י-ה מְלַחֵמָה לְיִקְנֹךְ בְּעַמְלֶךָ מִדֶּר דֶּר.

13) רש"י (שם)

כי יד על כס יה - ידו של הקב"ה הורמה לישבע בכסאו להיות לו מלחמה ואיבה בעמלק עולמית, ומהו כס, ולא נאמר כסא, ואף השם נחלק לחציו, נשבע הקב"ה שאין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה שמו של עמלק כולו, וכשימחה שמו יהיה השם שלם והכסא שלם...

14) תהלים – פרק קלב, פסוק יג

כִּי בָחַר ד' בְּצִיּוֹן אֹהֶל לְמוֹשֶׁב לוֹ: